

■ úrad pre
■ dohľad nad
■ zdravotnou
■ starostlivosťou

Bratislava 19. 9. 2024

Do zdravotníctva dávame menej ako Česko. Dobiehať ho môžeme vyššou efektívnosťou.

V žiadnom zdravotníctve na svete nie je dosť zdrojov. Náklady na obstaranie dokonalejších zdravotníckych prístrojov, účinnejších liekov, požiadavky zdravotníkov na lepšie pracovné podmienky, ako aj požiadavky pacientov na kvalitnú a dostupnú zdravotnú starostlivosť tradične prevyšujú dostupné zdroje. Do hľadania súladu medzi zdrojmi a potrebami je zapojených viac faktorov ako len mechanické a nepopulárne zvyšovanie zdravotných odvodov. Úroveň organizácie práce, zdravotnej prevencie, tlak na hospodárnosť sú významné činitele zdravotnej politiky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k poznaniu, že efektívne minuté euro prináša vyššiu hodnotu za peniaze ako dve eurá vynaložené neefektívne. S týmto vedomím Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou pripravil niekoľko údajov na porovnanie z oblasti verejného zdravotného poistenia medzi Slovenskom a Českou republikou. Vychádza z nich, že do českého zdravotníctva naďalej plynie viac zdrojov ako na Slovensku.

Financovanie verejného zdravotného poistenia na Slovensku je ekonomicky aktívnymi poistencami („EAP“) zabezpečované platbou poistného, ktorá sa vyberá formou zdravotných odvodov. Za približne 56 % poistencov platí poistné štát. Ide najmä o dôchodcov, deti, študentov, matky na materskej a rodičovskej dovolenke a nezamestnaných evidovaných na úrade práce. Poistné platené štátom za takýchto poistencov dosiahlo na Slovensku v roku 2023 sumu 2,081 miliardy eur, čo predstavovalo 29 % z celkového verejného zdravotného poistenia. Táto suma bola určená tak, aby spolu so zdravotnými odvodmi ekonomicky aktívnych občanov pokryla očakávané výdavky verejného zdravotného systému. Od roku 2024 sa pri platbe za poistencov štátu uplatňuje sadzba vo výške 4,5 % z vymeriavacieho základu, ktorým je 12-násobok priemernej mesačnej mzdy spred 2 rokov. Výška sadzby v roku 2025 by mala zostať na rovnakej úrovni, t. j. 4,5 %, od roku 2026 by sa mala zvýšiť na 5 %.

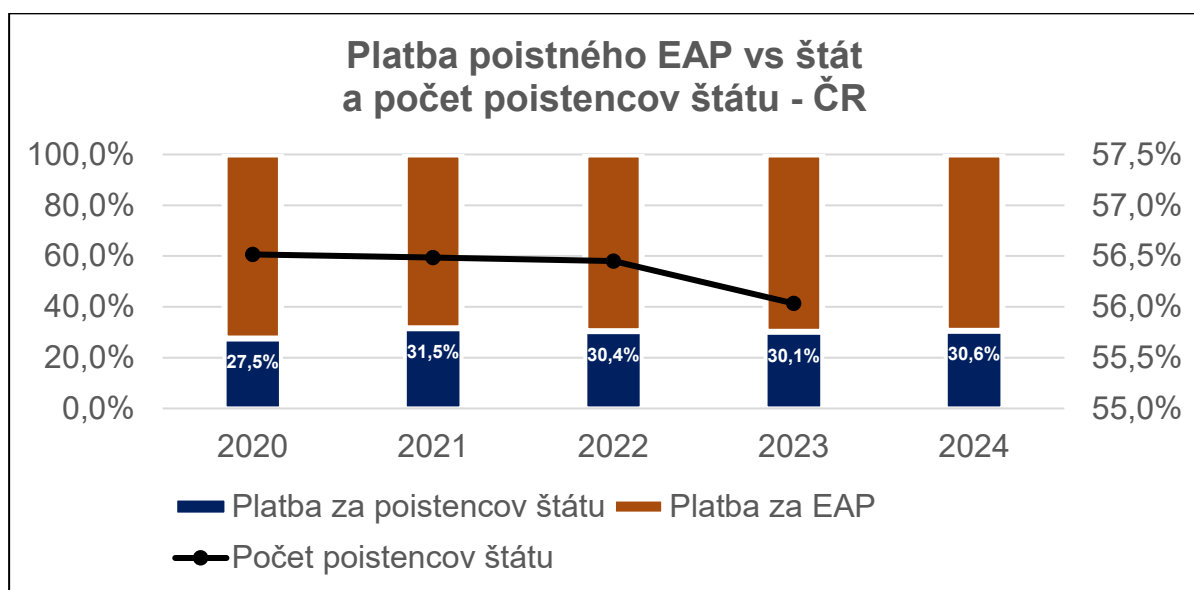
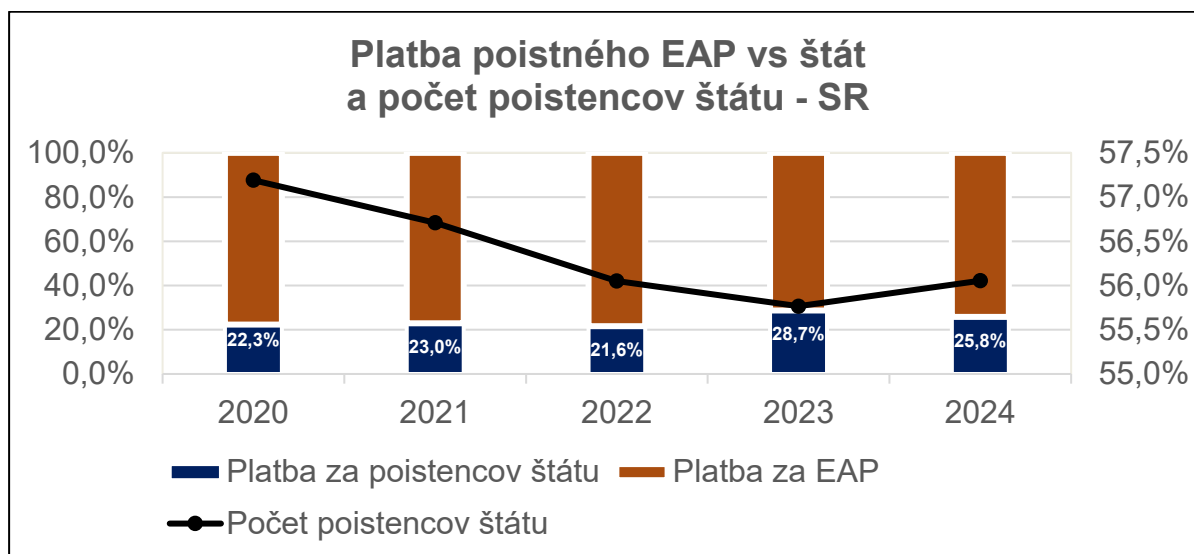
■ úrad pre
■ dohľad nad
■ zdravotnou
■ starostlivosťou

V Českej republike funguje systém financovania verejného zdravotného poistenia podobne ako na Slovensku. Ekonomicky aktívni poistenci platia poistné formou zdravotných odvodov a za obdobnú skupinu poistencov ako na Slovensku platí poistné štát. V roku 2023 bol podiel poistencov štátu v Českej republike taktiež na úrovni 56 %. Poistné platené štátom za jeho poistencov predstavovalo 30 % celkových zdrojov zo zdravotného poistenia, čo je zaokrúhlene o jeden percentuálny bod viac ako na Slovensku.

Výška poistného v Českej republike je stanovená zákonom ako 13,5 % z určeného vymeriavacieho základu. Pre zamestnancov je vymeriavacím základom hrubá mzda a pre poistencov štátu je vymeriavací základ stanovený zákonom.

I. Koľko platí štát za svojich poistencov na Slovensku a v Čechách?

Ako už bolo spomenuté, podiel poistencov štátu na celkovom počte poistencov je v oboch krajinách na úrovni okolo 56 % a klesá. Podiel platby za poistencov štátu na celkových zdrojoch však bol v rokoch 2020 až 2022 na Slovensku výrazne nižší ako v Českej republike. V roku 2023 sa podiel platby za poistencov štátu významne zvýšil a priblížil sa k úrovni, ktorú dosahuje v Českej republike. V roku 2024 sa na základe prognóz predpokladá opätovný pokles podielu poistného plateného štátom. Je to čiastočne spôsobené miernym znížením platby za poistenca štátu oproti roku 2023, ale rozhodujúci vplyv bude mať zvýšenie odvodového zaťaženia pre ekonomicky aktívnych poistencov o 1 p. b. od 1.1.2024.

Zdroj: Údaje za SR: počet poistencov – úrad (počet poistencov v roku 2024 je priemer za obdobie január až júl), platby poistného – zdravotné poisťovne (spracované úradom), údaje za rok 2024 – Obchodno-finančné plány zdravotných poisťovní. Údaje za ČR: Zpráva analytické komise o vývoji příjmů a nákladů na zdravotní služby hrazených z prostředků v. z. p. v roce 2023 a 2022.

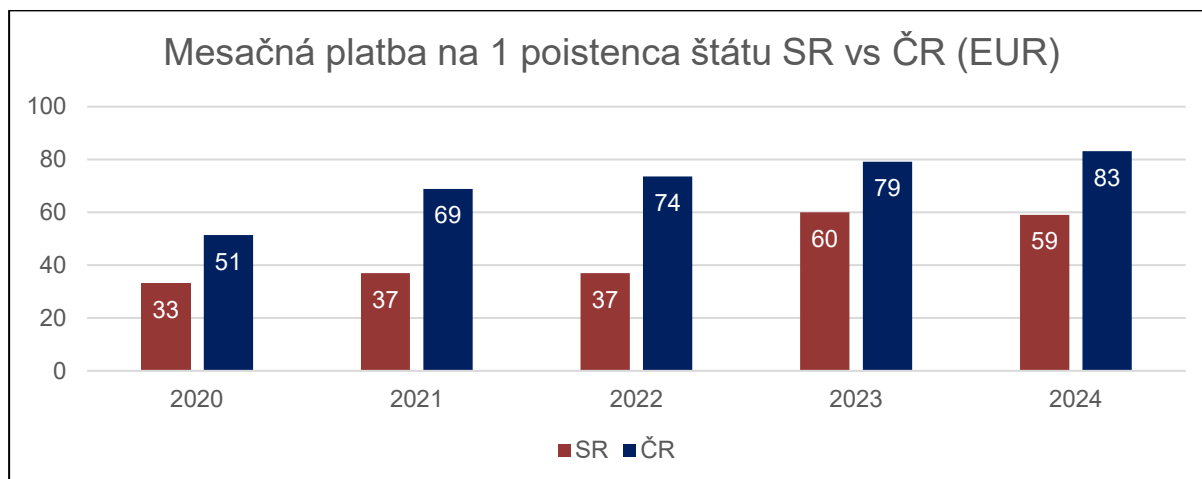
Pozn.: Úrad nemá k dispozícii informáciu o predpokladanej skladbe poistencov v roku 2024 v ČR, ale očakáva sa mierny pokles priemerného počtu poistencov štátu z 6 083 743 v roku 2023 na 6 050 000 v roku 2024.

Podobný vývoj je možné sledovať aj pri mesačnej platbe za jedného poistenca štátu. Platba za poistenca štátu na Slovensku v rokoch 2020 – 2022 stagnovala, v roku

■ úrad pre
■ dohľad nad
■ zdravotnou
■ starostlivosťou

2023 došlo k výraznému skoku a priblížila sa k úrovni Českej republiky. V roku 2024 sa však rozdiel medzi mesačnou platbou za poistenca štátu bude opäť zvyšovať.

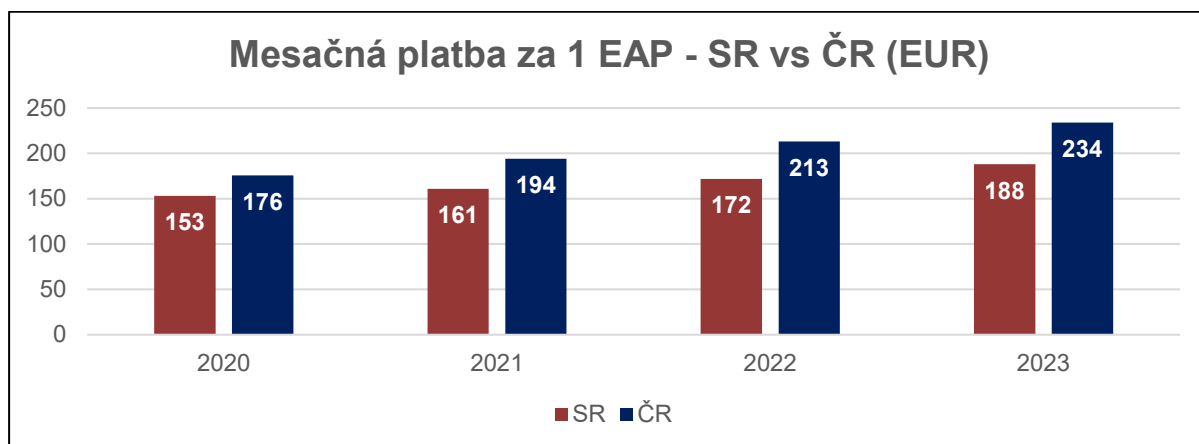
Zdroj: údaje za SR: počet poistencov – úrad, platby poistného – ZP (spracované úradom), údaje za rok 2024 vypočítané ako 4,5 % z vymeriavacieho základu, ktorým je 12-násobok priemernej mesačnej mzdy spred 2 rokov. [Údaje za ČR.](#)

Pozn.: Platba za poistenca štátu v ČR v rokoch 2020 a 2022 predstavuje priemernú platbu (váž. počtom mesiacov). Pri prepočte z CZK bol použitý priemerný ročný kurz, pri roku 2024 priemerný kurz za 1. polrok 2024. Údaje neboli prepočítané paritou kúpnej sily.

V roku 2022, keď bol rozdiel medzi platbou za poistenca štátu medzi krajinami najvyšší, platba v Českej republike prevyšovala platbu na Slovensku takmer dvojnásobne. V roku 2023 bola platba v Českej republike vyššia približne o 32 %, v roku 2024 sa predpokladá rozdiel vo výške 41 %.

II. Koľko v priemere odvádzajú ekonomicky aktívni poistenci?

Pre porovnanie uvádzame aj vývoj mesačnej platby za ekonomicky aktívneho poistenca na Slovensku a v Českej republike za obdobie 2020 až 2023.

Zdroj: údaje za SR: počet poistencov – úrad, platby poistného – ZP (spracované úradom).
Údaje za ČR: Zpráva analytické komise o vývoji příjmů a nákladů na zdravotní služby hrazených z prostředků v. z. p. v roce 2023 a 2022. Pri prepočte z CZK bol použitý priemerný ročný kurz.

Vďaka vyšším zárobkom je aj mesačná platba poistného za EAP vyššia v Českej republike ako na Slovensku. Rozdiel medzi krajinami však nie je taký významný ako v prípade platby za poistencov štátu. V roku 2021 bol rozdiel 21 %, v rokoch 2022 a 2023 platili českí ekonomicky aktívni poistenci viac o 24 %.

Ako sme spomenuli v úvode, pri porovnávaní je objem zdrojov v zdravotníckych systémoch vzhľadom na mieru ich efektívnosti relatívny. Zároveň z toho vyplýva, že Slovensko sa môže ku kvalite zdravotnej starostlivosti Českej republiky priblížiť alebo vzdialiť práve tým, ako efektívne dokáže so svojimi obmedzenými zdrojmi verejného zdravotného systému hospodáriť.

„Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou preto podporuje všetky kľúčové reformy, počnúc plnohodnotným zavedením klasifikačno-úhradového mechanizmu DRG, cez optimalizáciu siete nemocníc, reformu ambulantnej starostlivosti až po dostatočnú výchovu nových medikov a zdravotných sestier, pretože ich nedostatok je alarmujúci a má zásadný vplyv na kvalitu a dostupnosť zdravotnej starostlivosti na Slovensku,“ povedal predseda úradu Michal Palkovič.